

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. M.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2016, č. j. 30 A 177/2015 - 18,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2016, č. j. 30 A 177/2015 - 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 10. 2015, č. j. DSH/7188/15, (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Přeštice ze dne 11. 5. 2015, č. j. PR-SD-SLL/12457/2015, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 5.000 Kč za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, jehož se dopustil tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 téhož zákona nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně popsal průběh správního řízení a uvedl, že správní řízení nebylo zatíženo žádnou procesní vadou, jak namítal žalobce. Ve věci podle jeho názoru správní orgán prvního stupně neprovedl ústní jednání v souladu se zákonem, neboť to nebylo nutné, zvláště když žalobce byl tímto orgánem o svých procesních právech náležitě poučen. Žalobce měl možnost účastnit se dokazování, avšak tu podle žalovaného nevyužil. Žalovaný měl za to, že řízení bylo vedeno plně v souladu se zákonem vůči žalobci, neboť nebylo

zjištěno, kdo vůz žalobce v inkriminované době řídil, ačkoli správní orgán prvního stupně vyvinul v tomto směru adekvátní úsilí.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou ze dne 11. 12. 2015, v níž namítal, že správní orgán neprovedl dostatečné šetření za účelem zjištění totožnosti řidiče vozidla. Závěr správního orgánu, že jím uvedený řidič (pachatel přestupku) pan J. M. nemohl z důvodu nemoci řídit motorová vozidla, není ničím podložený, je tudíž nepřezkoumatelný. Pokud správní orgány považovaly sdělení žalobce za nevěrohodné, měly jej za tím účelem předvolat k podání vysvětlení, což však neučinily. Žalobce rovněž setrval na stanovisku, že správní orgány porušily jeho procesní práva, když ve věci rozhodly, aniž by nařídily ústní jednání, na kterém by se mohl řádně hájit. Namítal, že na daném úseku dálnice ve skutečnosti nesvítí dopravní omezení regulující rychlost jedoucích vozidel, což znamená, že správní orgán neprokázal porušení zákona, spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti (80 km/hod.) nejméně o 58 km/hod. V neposlední řadě vyslovil přesvědčení, že správní delikt provozovatele vozidla je již promlčen, protože delikt musí vykazovat znaky přestupku, které však již po uplynutí jednoleté lhůty mít nemůže. V tomto směru zdůraznil, že správní orgán zahájil řízení později než po roce od jeho spáchání. Žalobce proto navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 18. 12. 2015, č. j. 30 A 177/2015 – 15, vyzval žalobce, aby ve lhůtě 1 týdne od doručení výzvy zaplatil soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Usnesení bylo zástupci žalobce dle doručky doručeno dne 28. 12. 2015, jak o tom svědčí záznam na doručence (potvrzení o dodání a doručení do datové schránky).

[4] Usnesením ze dne 6. 1. 2016, č. j. 30 A 177/2015 – 18, Krajský soud v Plzni řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavil. Toto usnesení bylo zástupci žalobce dle doručky (potvrzení o dodání a doručení do datové schránky) doručeno dne 7. 1. 2016.

[5] Podáním ze dne 6. 1. 2016, které bylo krajskému soudu doručeno prostřednictvím e-mailu dne 7. 1. 2016 ve 23 : 35 hodin bez uznávaného elektronického podpisu, se žalobce omlouval, že v současné době nedisponuje dostatečnými finančními prostředky k zaplacení soudního poplatku. Žádal proto o upuštění od placení soudního poplatku z důvodu svého nízkého měsíčního příjmu, resp. o odložení jeho splatnosti do 15. 2. 2016.

[6] Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2016, č. j. 30 A 177/2015 – 18, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost doručenou Nejvyššímu správnímu soudu dne 21. 1. 2016. V doplnění kasační stížnosti doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 2. 2016 uvedl, že ji podává z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítal, že sice soudní poplatek neuhradil ve lhůtě stanovené ve výzvě krajského soudu, ale podal žádost o osvobození od úhrady soudního poplatku, která má podle judikatury stejné důsledky jako zaplacení soudního poplatku. Krajský soud proto měl o této žádosti nejprve rozhodnout, a teprve poté řízení zastavit. Na tom nic nemění, že žádost byla zaslána prostým e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu, neboť byla následně písemně potvrzena. Stěžovatel rovněž namítal, že jeho faktické možnosti k zaplacení soudního poplatku byly omezené s ohledem na to, že podání soudu je možné učinit elektronicky, což vylučuje použití kolkových známek. Týdenní lhůtu k zaplacení soudního poplatku přitom považoval za nedostatečnou. Stěžovatel proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

pokračování

II. Posouzení kasační stížnosti

[8] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení Krajského soudu v Plzni vzešlo (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[10] V případě, že je kasační stížností napadeno usnesení o zastavení řízení, z povahy věci přichází v úvahu uplatnění kasačního důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze podat kasační stížnost z důvodu „*nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení*“. Nejvyšší správní soud je za dané procesní situace v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí o zastavení řízení opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda správní orgány v dané věci pochybily či nikoli. Nejvyšší správní soud tedy zdůrazňuje, že rozsah přezkumu rozhodnutí soudu v řízení o kasační stížnosti je vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže krajský soud řízení zastavil a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro zastavení řízení, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se „merita věci“, tedy toho, zda žaloba je důvodná (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 – 49; ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98; či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 – 65).

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[12] Podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), „*usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.*“

[13] Jelikož rozhodnutí soudů ve věcech správního soudnictví nabývají právní moci uplynutím posledního okamžiku dne, kdy byla účastníkům řízení doručena, splní účastník svou poplatkovou povinnost i tehdy, uhradí-li soudní poplatek v den, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1 /2007 – 172).

[14] Nejvyšší správní soud přitom již v minulosti vyslovil právní názor, že podle výše citovaného ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích postupují správní soudy (tzn. zruší usnesení o zastavení řízení) i v případě, pokud účastník řízení doručí soudu ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení, také žádost o osvobození od soudních poplatků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 – 251).

[15] V nyní projednávané věci bylo usnesení o zastavení řízení doručeno stěžovateli dne 7. 1. 2016, přičemž stejného dne stěžovatel řádně podal žádost o osvobození od soudních poplatků (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2016, č. j. 8 As 78/2015 - 22). V takovém případě měl krajský soud usnesení o zastavení řízení zrušit dle ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a rozhodnout o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Protože tak nepostupoval, musel Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení zrušit sám a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[16] S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou již v té části argumentace, podle níž krajský soud měl napadené usnesení zrušit podle ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, protože stěžovatel řádně podal žádost o osvobození od soudních poplatků, nezabýval se zbylými námitkami stěžovatele, neboť to by nemělo pro posouzení věci žádný význam.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[17] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného usnesení krajského soudu k závěru, že byl naplněn tvrzený důvod pro podání kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[18] Podle ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.*“ Nejvyšší správní soud totiž dospěl s ohledem na výše uvedené k závěru, že stěžovatel řádně a včas podal žádost o osvobození od placení soudních poplatků, o níž mělo být krajským soudem rozhodnuto poté, co by napadené usnesení o zastavení řízení zrušil.

[19] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne v souladu s ustanovením § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu